

Tórshavn, 28. oktober 2003

Álit

viðv. klagu um vantandi svar frá Fiskimálaráðnum uppá umsókn um alment innlit

A hevur sent umboðsmanninum eina klagu í sambandi við eina umsókn um alment innlit, sum hann hevði sent Fiskimálaráðnum, men sum framvegis ikki var avgreidd, tá klagan bleiv send umboðsmanninum. Klagan, sum er dagfest 28. aug. 2003, er soljóðandi:

“Undirritaði vil við hesum kлага um tað viðgerð ein umsókn til Fiskimálaráðið um alment innlit í fyrisitingina hevur fingið.

Gongdin í málinum er henda:

Tann 5. mars 2003 søkti eg um innlit í tilfar, sum eftir øllum at døma kann hava havt stóran týdning fyri avgerðir, sum tiknar eru í Fiskimálaráðnum, og harvið eisini stóran týdning fyri tær politisku avleiðingar, hesar avgerðir seinni fingu. (Sí skjal 1).

Eg hoyrði ikki aftur frá Fiskimálaráðnum áðrenn freistin at svara tílíkari umsókn var farin.

Men 19. mars fekk eg svar gjøgnum teldupost. B, fulltrúi, boðaði tá frá, at eg skuldi fáa innlit í málið, sum eg bað um, men at svarið var eitt sindur seinkað. (Sí skjal 2).

Tann 29. apríl hevði eg framvegis einki tilfar fingið. Eg minti tí B á mína umsókn, og heitti á hann um at avgreiða málið sum skjótast (Sí skjal 3).

B svaraði dagin eftir (30. apríl), at hann skuldi viðgera mína umsókn skjótast gjørligt (Sí skjal 4).

26. mai hevði eg framvegis einki svar fingið, og bað tí enn eina ferð um at fáa svar beinan vegin. Eg læt í tí sambandi B vita, at eg hugsaði um at lata Umboðsmannin meta um málið. (Sí skjal 5).

Dagin eftir fekk eg aftur tað svar, at umsóknin skuldi viðgerast beinan vegin, og at eg skuldi fáa svar “í seinasta lagi hósdagin”. (Sí skjal 6)

Nú er 28. august, og eg havi framvegis einki svar fingið.

Tað eru trý viðurskifti, eg við hesum vil kлага um:

- 1) Eg haldi ikki, at fyrstingin hevur hildið tær tíðarfreistir fyri svari, sum hon skal halda.
- 2) Eg haldi tað ikki vera rætt, at fyrstingin fleiri ferðir lovar mær at fáa tilfar, sum eg ikki fái kortini.
- 3) Eg haldi tað ikki vera rætt, at eg ikki fái innlit í tilfarið, sum eg havi søkt um innlit í. At hetta tilfar er umrøtt í eini almennari frágreiðing hjá einum kanningarstjóra, settum av Landsstýrismálanevndini, meti eg ger, at eg havi rætt til innlit. At tilfarið eftir mongum at døma hevur havt týdning fyri eina málsviðgerð í Fiskimálaráðnum, sum fekk álvarsamar politiskar avleiðingar, meti eg styrkir mín rætt til innlit. Og at Fiskimálaráðið í svari til mín 19. mars 2003 (skjal 2) sigur, at eg skal fáa innlit í málið, haldi eg styrkir enn meira um mín rætt til innlit.

Eg fari at heita á Umboðsmannin um at meta um alt hetta, og at taka tey stig, hann heldur vera neyðug.”

Innlitsumbønin frá A er soljóðandi:

”Umsókn um alment innlit í fyrisitingina

Í 13. desember 2002 læt C løgtinginum kanninginina „Hevur fyrisitingin við umlegging av lánum v.m. hjá fjarfiskiflotanum eftir løgtingslóg nr. 26 frá 14. mars 1997 verið útint á lógligan hátt?“, har advokaturin svaraði átta spurningum, settum av løgtingsformanninum.

Í einum broti úr svarinum uppá spurning nr. 8 í sambandi við Høgafoss (síða 24 í kanningini), skrivar kanningarstjórin soleiðis:

„Landsstýrismaðurin hevur evstu ábyrgdina av umsitingini. Í hesum máli hevur landsstýrismaðurin eisini váttað, at hann var vitandi um hesa avgerð. Trýstið á landsstýrið var stórt, framgongur í hesum máli, sum gjørdist sera drúgt. Umsóknin var frá 1. apríl 1998, men endaliga tilsøgnin varð ikki givin fyrrenn 7. febr. 2000. Nógv brævaskifti hevur verið, herundir eisini brøv, stílað beinleiðis til ovastu leiðsluna í Fiskimálaráðnum og til landsstýrismannin sjálvan”.

Sambært tí, ið fram er komið, kann nevnda brævaskiftið hava havt týdning fyri tær avgerðir, sum tiknar vórðu, og sostatt eisini týdning fyri tær politisku avleiðingar, hetta mál fekk.

Brævaskiftið hevur sostatt almennan áhuga.

Vísandi til lógina um alment innlit í fyrisitingina, vil undirritaði, sum starvast sum blaðmaður á ..., við hesum søkja um innlit í nevnda brævaskifti.

Brævaskifti skal sendast til hesa adressu: ...”

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hesa klaguna nærri. Við skrivi, dagfest 1. sept. 2003, varð klagan send Fiskimálaráðnum til ummælis, eins og umboðsmaðurin bað um at fáa øll skjølini í málinum til láns.

Við skrivi, dagfest 2. okt. 2003, hevur Fiskimálaráðið sent umboðsmanninum skjølini í málinum og eitt soljóðandi ummælisskriv:

”Í sambandi við eina umbøn um alment innlit frá A verður víst til eitt reglubrot á síðu 24 í drúgvvari kanning hjá C, adv., har tað verður sagt: “Landsstýrismaðurin hevur evstu ábyrgdina av umsitingini. Í hesum máli hevur landsstýrismaðurin eisini váttað, at hann var vitandi um hesa avgerð. Trýstið á landsstýrið var stórt, framgongur í hesum máli, sum gjørdist sera drúgt. Umsóknin var frá 1. apríl 1998, men endaliga tilsøgnin varð ikki givin fyrrenn 7. februar 2000. Nógv brævaskifti hevur verið, herundir eisini brøv, stílað beinleiðis til ovastu leiðsluna í Fiskimálaráðnum og til landsstýrismannin sjálvan.”

Viðkomandi blaðmaður søkjur um alment innlit í brævaskifti, sum her verður sipað til. Fiskimálaráðið hevur fyribils hesar viðmerkingar til málið:

Tað er rætt, at fyrisitingin ikki hevur hildið tær tíðarfreistir, sum løgtingslóg um alment innlit setur. Hóast tað av misgáum ikki varð svarað rættstundis uppá tað fyrstu umbønina, so átti Fiskimálaráðið at hava avgreitt umbønina, tá blaðmaðurin rykkir eftir svari.

Fiskimálaráðið hevur enn einaferð gjøgnumgingið tey skjøl, sum hava samband við tað samskipti, sum blaðmaðurin sipar til. Innlit er nú latið í hesi skjøl, og eru avrit send A í dag. Somuleiðis eru avrit skjølunum lögð saman við hesum ummæli.

Fiskimálaráðið metir tí nú sjálva umbønina frá A sum avgreidda.”

Við skrivi, dagfest 9. okt. 2003 boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at hann ikki helt framhaldandi partshoyringar vera neyðugar í hesum málinum, og at málið tí fór at verða tikið upp til endaliga viðgerð.

Niðurstøða

Reglurnar um alment innlit eru at finna í løgtingslóg nr. 133 frá 10. juni 1993 um innlit í fyrisitingina við seinni broytingum (hereftir nevnd Innlitslógini).

Sambært § 4, stk. 1 í Innlitslógini kann ein og hvør við teimum undantøkum, sum ásett eru í §§ 7 – 14, krevja at fáa høvi til at gera seg kunnugan við skjøl, sum ein myndugleiki hevur gjørt ella móttikið sum liður í fyrisitingarligari saksviðgerð í sambandi við virksema myndugleikans. Sambært § 4, stk. 3 í lógini skal ein innlitsáheitan skila til tey skjøl ella tað mál, sum viðkomandi ynskir at gera seg kunnugan við.

Sambært § 16, stk. 1 í Innlitslógini skal viðkomandi myndugleiki sum skjótast gera av, um ein innlitsáheitan kann verða gingin á møti. Um umbønin ikki er eftirlíkað ella noktað innan 10 dagar aftaná móttøkuna, skal myndugleikin sambært § 16, stk. 2 boða viðkomandi frá, um orsøkina til hetta, og nær ein avgerð væntandi verður til skjals.

Umsóknin frá A er sambært skjølunum í málinum móttikin í Fiskimálaráðnum 7. mars 2003. Við teldubrævi, sent 19. mars 2003, boðar Fiskimálaráðið A frá, at: *“tygum fáa innlit í málið, sum biðið verður um, men at svarið tíverri er eitt sindur seinkað”*.

Hendan fráboðanin er sostatt ikki rættstundis, og lýkur hon heldur ikki í aðrar mátar treytirnar í § 16, stk. 2 í Innlitslógini, við tað at hon hvørki nevnr orsøkina til, at umbønin ikki er avgreidd innan 10 dagar, ella nær ein avgerð væntandi var til skjals. Fiskimálaráðið hevur viðurkent, at freistin ikki er hildin.

Eg fari í hesum sambandi at geva Fiskimálaráðnum eina átalu fyri ikki at hava hildið § 16, stk. 2 í Innlitslógini.

Við teldubrævi, sent 29. apr. 2003, rykkir A Fiskimálaráðið eftir málinum.

Við teldubrævi, sent 30. apríl 2003, svarar Fiskimálaráðið honum aftur. Málsviðgerðin biður orsaka, og sigur seg fara at viðgera umbønina skjótast gjørligt.

Hóast hetta, hendir framvegis einki í málinum, og er hetta á ongan hátt nøktandi. Fiskimálaráðið viðurkennir eisini í ummælinum, at umbønin átti at havt verið avgreidd, tá rykt varð eftir svari.

Við teldubrævi, sent 26. mai 2003, minnir A enn einaferð málsviðgerðan á málið, og at hann framvegis ikki hevur fingið tilfarið, sum honum er lovað.

Við teldubrævi, sent 27. mai 2003, svarar Fiskimálaráðið A. Málsviðgerðin biður enn einaferð orsaka, og at hann helt málið vera avgreitt. Hann lovar at viðgera hetta málið beinanvegin og at senda A tey skjølini, sum hann kann fáa innlit í, í seinasta lagi hósdeginn, tvs. 29. mai 2003.

Men heldur ikki hesaferð hendi meira í málinum. Skjølini, sum A hevur biðið um innlit í, verða ikki send honum fyrr enn 2. okt. 2003, tvs. sama deginn, sum klaguummælið er sent mær.

Hendan framferðin hjá Fiskimálaráðnum kann als ikki góðtakast, serstakliga tá havt verður í huga, at Fiskimálaráðið tann 17. mai 2003 boðaði A frá, at hann fór at fáa innlit í málið. Eg gevi tí Fiskimálaráðnum eina álvarsliga áttalu fyri handfaringina av hesum málinum.

Av tí, at eg meti talan vera um eitt álvarsligt brot á lóggávuna, havi eg samsvarandi ásetingini í § 10, stk. 1 í Umboðsmanslógini sent formansskapinum í Løgtinginum, løgmanni og landsstýrismanninum eitt avrit av hesum álitinum.

Av tí, at Fiskimálaráðið síðani hevur givið A innlit í skjølini, sum hann hevði biðið um, geri eg ikki meira við hetta málið.

Joen H. Andreassen
umboðsmaður